

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 132.

Kraków, wtorek 11 czerwca 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Samoloty niemieckie atakują...

Opór armji koalicyjnej spowodował, że znane miasto francuskie Sedan stało się teatrem walk. Zdjęcie nasze przedstawia fragment miasta widziany z samolotu, po zaatakowaniu obiektów wojskowych przez samoloty niemieckie.

Bomby spadają z nieba.

Niemieckie samoloty zaatakowały wojska koalicyjne w rejonie Lille-Warneton i Ypres. Opór wojsk został przełamany przy pomocy bomb, zrzuconych przez samoloty niemieckie. Na zdjęciu widzimy fragment zbombardowanego terenu pod Ypres.

Pełne sukcesów postępu niemieckiej ofensywy we Francji.

Bombardowanie lotnisk angielskich i portu w Dover. — Łódź podwodna zatopila brytyjski krążownik. — Pod Dunkierką wzięto do niewoli 88.000 jeńców. — Zestrzelenie 71 samolotów koalicyjnych.

Berlin, 9 czerwca. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Niemiecka ofensywa na południe od Sommy i kanału Alsne-Oise postępuje naprzód. Nieprzyjaciel został odrzucony także na południe od dolnej Sommy. Dla poparcia akcji wojska silne oddziały lotnictwa zaatakowały na południe od Sommy punkty koncentracji wojsk, kolumny marszowe, stanowiska piechoty i artylerji, skutecznie je bombardując.

Liczba jeńców, wziętych do niewoli pod

Dunkierką podwyższyła się do 88.000.

W trakcie lotów wywiadowczych nad brytyjskim wschodnim i południowym wybrzeżem niemieccy lotnicy zbombardowali kilka angielskich lotnisk, jak również port morski w Dover.

Pod Narvik flota powietrzna wspomagała walczące wojska przez skuteczne naloty na nieprzyjacielskie stanowiska. Podpalono składy nafty, jeden z nieprzyjacielskich krążowników otrzymał dwa ciężkie trafienia.

Jedna z niemieckich łodzi podwodnych zatopila na północny zachód od Irlandji nieprzyjacielski krążownik pomocniczy, pojemność 14.000 ton.

Łączne straty aliantów w powietrzu wyniosły w dn. 7 czerwca 71 samolotów, z czego 29 zostało zestrzelonych w walce powietrznej, 25 przez artylerję przeciwlotniczą, a reszta została zniszczona na ziemi. Pięć samolotów niemieckich zaginęło. (p).

Niemieckie pancerniki biorą czynny udział w walkach.

Zatopiono jeden brytyjski lotniskowiec oraz inne jednostki floty angielskiej. — Zbombardowanie dalszych lotnisk na północ i północny zachód od Paryża. — Zniszczono 58 samolotów angielskich i francuskich.

(§§) Główna Kwatera Wodza, 10 czerwca. — Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje w dniu 9 czerwca:

W ciągu czterodniowej bitwy na terenie Sommy i Oise, piechota niemiecka oraz dywizje pancerne w ścisłym współdziałaniu z lotnictwem rozbiły znaczne siły nieprzyjacielskie, a dalsze, częściowo świeżo rzucone do walki wojska nieprzyjacielskie zmusiły do odwrotu. Usiłowania nieprzyjaciela zatrzymania za wszelką cenę ataku niemieckiego spełzły na niczym.

W kierunku dolnej Sekwany przełamano pozafrontowe linje komunikacyjne nie-

przyjaciela i zdobyto olbrzymie magazyny żywnościowe oraz zasoby wroga.

Lotnictwo wspierało postępy armji lądowej na południe od Sommy. Obrzucono bombami pozycje artyleryjskie, i dział przeciwlotniczych oraz kolumny wszelkiego rodzaju, nadto rozbito skupienia wojsk i tanków.

Dalej w kierunku wschodnim niemieckie dywizje ścigają nieprzyjaciela.

Po obu stronach Soissons, wśród walk przekroczone Alsn.

Działają rano rozpoczęły walkę dalsze oddziały frontu niemieckiego we Francji.

Lotnictwo niemieckie atakowało ponownie skutecznie port w Cherborgu. Obrzucono bombami liczne lotniska na północ i północny-wschód od Paryża, oraz szosy i linje kolejowe na półn.-zach. od Paryża.

Ogólne straty nieprzyjaciela w powietrzu wyniosły w dn. 8 czerwca 58 samolotów i jeden balon na uwłazi, z tego zestrzelono w walkach powietrznych 39, artylerją przeciwlotniczą 13 samolotów, reszta zniszczona na ziemi. 9 samolotów niemieckich zaginęło.

Niemieckie jednostki floty wojennej, wśród nich dwa pancerniki: „Gnelsonau”

Bomby francuskie na terytorjum Szwajcarii

Urzędowy komunikat szwajcarski.

(§) Berno Szwajcarii, 10 czerwca. — Sztab armji szwajcarskiej komunikuje, że techniczne badania bomb zrzuconych w dniu 7 czerwca koło Kreuzlingen nad Jazłorem Bodeńskim wykazały, że bomby te są pochodzenia francuskiego.

I „Scharnhorst” pod dowództwem admirała Marschalla podjęły operację na Morzu Północnym celem poparcia wojsk walczących koło Narvik. W toku tej akcji w dniu 8 czerwca jedna z eskadr bojowych zatopila pociskami armatnimi angielski lotniskowiec „Glorious” poj. 22.500 ton i jeden nieprzyjacielski kontrtorpedowiec.

Druga eskadra morska zatopila transportowiec wojskowy „Orama” poj. 21 tys. ton, angielski morski parowiec-cysternę „Oilpioneer” poj. 8.100 ton i jeden nowoczesny ścigacz do walk z łodziami podwodnymi. Eskadra ta wzięła ponadto do niewoli kilkaset jeńców. Niemieckie jednostki morskie kontynuują swoje operacje.

Usuwać stacje benzynowe!

Jak jeden z francuskich generałów spodziewa się zatrzymać pochód niemiecki.

(::) Rzym, 10 czerwca. Generał Duval, znany francuski autor wojskowy, wobec parcia naprzód tanków niemieckich na pozafrontowe pozycje francuskie domaga się od władz wywożenia wszystkich stacji benzynowych dla turystów, położonych w zagrożonej strefie.

Zarządzenie to miaoby przeszkodzić uzupełnianiu zapasów benzyny przez maszyny niemieckie celem uniemożliwienia im w ten sposób groźnego posuwania się naprzód.

Paryż jako twierdza!

„Fachowe” rady de Kerlisa.

(§) Genewa, 10 czerwca. Keryllis daje w „Epoque” rządowi francuskiemu radę użycia miasta Paryża jako twierdzy oporu przeciwko inwazji niemieckiej.

Paryż jako twierdza! Zarządzenie paryskich władz wojskowych budowania barykad z autobusów i samochodów ciężarowych jest już wstępem do tego, a podszept pana Keryllisa zdradzają ośrodek, który pcha do tej zbrodni. Wystarczy bowiem wskazać na przykład Warszawę, jak straszliwym w skutkach jest pomysł zamieniania czteromilionowego miasta na punkt obronny.

Miljon wolt napięcia ideologicznego.

Kraków, 10 czerwca.

Nie będzie przesada, jeżeli obecną wojnę obok różnych innych powodów przypiszemy różnicom ideologicznym, przeciwnym poglądom ustrojowym między Niemcami a Anglią. Jakkolwiek oddawna zachodziły między całą Europą a raczej kontynentem jako takim, a Anglią jako krajem wyspiarskim duże różnice psychologiczne, wytworzone przez odmienne warunki życia, inną politykę, inne potrzeby itd., to właśnie Niemcom przypadła rola wyzapienia przeciwko tej wyspiarskiej mentalności.

Zasnaczyły się te różnice już nieraz w historii: najsilniej może w roku 1914 i obecnie w roku 1939. Ale sięgają one znacznie dawniejszych czasów. Wyrabiała się cała mentalność. Przeciwny wielu angielskich mężów stanu było zdania, że Anglia tak z natury swego położenia, jak też ze względu na swoje interesy powinna zachować stale swoją „splendid isolation”, — wspaniałe odosobnienie.

Polityka Anglii polegała na zupełnie innych zasadach, jak polityka innych krajów. Opierała się ona na przekonaniu o wyższości Anglików wobec innych narodów, wyższości łączącej się z ekskluzywnością faktyczną, z ekskluzywnością rasową i nie mieszania się z innymi narodami, przez co powstała niezwykle zwrota w sobie i ściśle skryzalizowana mentalność wyspiarska. Anglia spoglądała zawsze ze swoich skał na całą Europę łącząc przeczka z Francją górą: do dziś dnia istnieje w Anglii popularne powiedzenie „he is very french” — „on jest bardzo francuski” to znaczy tyle, co niepoważny, nieciekawo, jednym słowem człowiek nie na swoim miejscu. Powiedzenie to sły się nieraz również w innej wersji „continental manners” tj. kontynentalne zwyczaje, czyli złe zwyczaje.

Te właśnie przeciwieństwa poglądo, to wynoszenie się Anglii nad Europę, a krytyka Europy wobec Anglii, to właściwie koniec końców moralny powód wojny, wspomagany oczywiście czysto ekonomicznymi i czysto politycznymi czynnikami.

O literaturze każdego narodu zjawia się w pewnym czasie jako wykładnik jego kultury i jego dążeń książka, będąca najlepszą jego charakterystyką. Gdy w XVII wieku wydał hiszpański zakonnik Gracjan zbiór wskazówek, przy pomocy których można było stać się świętym według ówczesnych pojęć, to w książce tej odbiły się wszystkie ideały Hiszpanów tego wieku. Takie samo znaczenie ma dzieło Mikołaja Macchiavellego „il principe” odzwierciedlające poglądy włoskich satrapów na sprawy państwowe. Trzecią w końcu książką godną uwagi to „Utopia” Tomasza Morusa.

„Utopia” to w wielkim stopniu obraz ówczesnej i dzisiejszej Anglii, zwierciadło jej poglądów, zbiór metod postępowania i polityki. Morus mówi w swej opowieści o owej fantastycznej krainie, że dzięki usunięciu wszelkich różnic majątkowych wśród mieszkańców czyli dzięki zaprowadzeniu idealnego komunizmu, w którym łatwo nam poznać poglądy Platona o idealnym państwie, ustały w „Utopji” wszelkiego rodzaju tarca społeczne, przez co siły społeczeństwa można było skierować na inne tory.

Polityka zagraniczna „Utopji” opiera się na następujących poglądach: gardzą oni polityką zdobywczą monarchij europejskich, które dla sławy i dla fantazji monarcharskiej przedsięwzięły wojny, sięjąc pożogę w sąsiednich krajach. Utopja nie dąży do zaborów terytorjalnych: **zadowolona jest ze szmaty ziemi, jaki jej zakreśliła natura**. Natomiast rozszerza ona swoje panowanie innymi sposobami: prowadzi wojny kolonialne na terytorjach słabo zamieszkałych o ludności stojącej na niższym poziomie niż utopjanie, i tam, skoro mieszkańcy zdobytego terytorjum uznają ich zwierzchność, rozszerza swoje granice. Drugim sposobem wpływania na politykę jest używanie różnym krajom wielkich pożyczek, które zniewalają do uległości dłużnika. Trzecim w końcu sposobem rozwijania swojego wpływu, to **objęcie opieki nad drobnymi i słabymi państwami, które potrzebują pomocy**. W ten sposób Utopja ingeruje w sprawy stałego ładu, nie biorąc w nich udziału z bronią w rękę. Utopjanie bowiem pogardzają wojną i służbą wojskową, uważając ją za zło konieczne i unikając w miarę możliwości. Właściwie jedyną formą wojny, jaką Utopja przyjmuje, to wojna obronna, lub prewencyjna, prowadzona na obcym terenie. Wogóle interwencja Utopji na kontynencie nosi cechy ekspedycji karnej, czyli jest aktem mądrego i wyższego wobec mniejszego i niżej stojącego. Te wszystkie szczegóły, które znajdujemy w książce Morusa odnoszą się nietylko do fikcyjnej krainy Utopji, ale przede wszystkim do ówczesnej i współczesnej Anglii.

Zastanowiwszy się nad temi przeciwieństwami mentalności angielskiej i kontynentalnej łatwiej nam będzie zrozumieć antagonizm tych dwóch światopoglądów, którego walka prowadzona jest obecnie przez Niemcy i Anglię.

Xerez.

Wzrastające zdenerwowanie w Londynie.

Na każdym kroku straszy „piąta kolumna”. — Rowy mają stanowić obronę przed desantami lotniczymi.

(!) Sztokholm, 10 czerwca. Wobec niepomyślnych wiadomości z frontu francuskiego i planowo powtarzających się niemieckich ataków powietrznych na ważne wojskowe obiekty na angielskim wybrzeżu pół-wschodnim, w stolicy Anglii daje się zauważyć stały wzrost zdenerwowania.

I tak, „Nya Dagligt Allehanda” donosi z Londynu, że w nocy na sobotę posterunki wojskowe kontrolowały dokumenty osobiste wszystkich pasażerów w londyńskiej kolejce podziemnej. Na wszystkich publicznych placach w Londynie i w całej Anglii mają być wykopane głębokie rowy, mające stanowić przeszkodę w lądowaniu niemieckim wojskom spadochronowym.

W jednym z hoteli londyńskich został aresztowany pewien oficer holenderski, podejrzany o przynależność do legendarnej „piątej kolumny”. W pewnym szpitalu aresztowano rannego oficera angielskiego pod zarzutem rzekomego szpiegostwa. Jeden z pierwszorzędných klubów w Londynie wykluczył wszystkich swych członków obcego pochodzenia.

(§§) Genewa, 10 czerwca. Trwoga władz brytyjskich przed atakiem niemieckim ujawnia się znowu w formie zupełnie groteskowej. I tak policja zapowiedziała, że w każdej chwili może być wydany rozkaz strzelania bez ostrzeżenia do okien nieprawidłowo zaciemnionych.

Nowy „obronca” Anglii

Paniczny strach przed inwazją niemiecką.

(!) Sztokholm, 10 czerwca. Poza błyskotliwymi zdaniem, wypowiedzianymi przez znanych propagandzistów wojennych w Londynie, czai się paniczny strach przed

inwazją wojsk niemieckich na wyspę angielską.

Wynika on również z rozpaczliwych poszukiwań „mężów silnej ręki”, którzy, jak komunikuje angielskie ministerstwo wojny „powinni wziąć na siebie odpowiedzialność za organizację wewnętrznej obrony kraju, której znaczenie stale wzrasta”.

Jak komunikują, generał sir Robert Gordon-Finlayson został mianowany naczelnym dowódcą zachodniego okręgu wojskowego, jego zastępcą został generał sir Henry C. Jackson. Generał-porucznik sir Ronald F. Adam otrzymał nominację na naczelnego dowódcę północnego okręgu wojskowego, zastępcą jego został generał sir William Bartholomew. Generał-major H. C. B. Wemyss został mianowany generalnym adiutantem sir Roberta Gordon-Finlaysona.

Przewiduje się, że Churchill może się znaleźć w fatalnej sytuacji. W razie uderzenia wojsk niemieckich na Anglię będzie on nietylko sam narażony na uderzenia niemieckie, ale również fatalnym zbiciem okoliczności będzie zmuszony ponieść odpowiedzialność za ich rezultaty. Tym razem nie będzie już żadnego Gamelina, ani Weyganda, których dotychczas po poniesionych klęskach mógł wygodnie prezentować jako kozłów ofiarnych celem zasłonięcia w ten sposób własnej nieudolności.

Drastyczne zarządzenia dewizowe mają zapobiec dalszemu spadkowi funta.

(!) Nowy Jork, 10 czerwca. Według donie-

sień z Londynu, Anglia widziała się w piątek wieczór zmuszona do zrezygnowania ze swojej dotychczasowej polityki walutowej i wydania szeregu drastycznych zarządzeń dewizowych.

W praktyce zarządzania te równoznaczne są ze zniesieniem wolności transakcyj giełdowych. Rynek dla funta nawet w St. Zjednoczonych nie jest już wolny. Amerykańskie kółła finansowe podkreślają, że Wielka Brytania na skutek katastrofalnej ucieczki kapitałów w ostatnich tygodniach, będącej następstwem ciężkiej klęski wojskowej znalazła się w bardzo poważnej sytuacji, i że obecnie czyni on wysiłki celem zahamowania dalszego spadku waluty.

W Londynie nie mają złudzeń.

(:) Sztokholm, 10 czerwca. „Svenska Dagblad” dowiadyuje się z Londynu, że Anglię śledzili przebieg i ostateczny wynik wielkiej bitwy we Francji z niezwykle napięciem.

Zdaje się o tem świadczyć fakt, że utlen Londynu niemal zupełnie pustoszają w momentach nadawania przez radiostacje wiadomości z frontu. Obecnie Anglicy wyzbyli się optymizmów, które można było zauważyć jeszcze w okresie trwania pierwszej ofensywy niemieckiej na Zachodzie. Tym razem wszelkie złudzenia pierzchły. Wszyscy nareszcie zrozumieli, czym jest obecna wojna.

Zatopienie brytyjskiego krażownika pomocniczego pojemności 20.000 ton. „Carinthia” storpedowana przez łódź podwodną.

— Sztokholm, 10 czerwca. Zwykłym do-wiecznym systemem podawania do wiadomości o stracie małowatnych jednostek morskich, a przemilczania strat poważniejszych, admiralicja brytyjska zakomunikowała, iż krażownik pomocniczy „Carinthia” został storpedowany przez łódź podwodną i zatonał.

Zanim „Carinthia” została zamieniona

na krażownik pomocniczy, znana była pasażerom transatlantycznym jako wielki parowiec Linji Cunard i White-Star-Line. Tysiące pasażerów odbyło na niej podróże dla przyjemności. Statek miał pojemności 20.277 ton i został zbudowany w roku 1925. W okresie pokojowym załoga jego liczyła 405 marynarzy.

Czy rząd francuski przeniósł się w „bezpieczne miejsce”?

(:) Rzym, 9 czerwca. „Tribuna” omawia mowę premiera francuskiego Reynauda, który — jak pisze dziennik — skierował patetyczny apel do narodów europejskich, aby przyszyły z pomocą mocarstwom zachodnim w obecnych godzinach, rozstrzygających ich los. Reynaud przyznał się równocześnie, że nadszedł moment naprawienia dawnych niesprawiedliwości. Dziennik stwierdza, że zapóźno otworzy-

ły się Francuzom oczy i mowa Reynauda podyktowana była jedynie obawą przed niebezpieczeństwem, wskutek czego nie można jej przypisywać żadnego znaczenia. Tymczasem w Paryżu mówi się już o tem, że rząd ma w najbliższym czasie przenieść się w bezpieczniejszą okolicę, a równocześnie buduje się barykady na ulicach i placach. Fakty te — zdaniem dziennika włoskiego — mają swoją wyraźną wymowę.

Brytyjskiego ambasadora pozostawiono w rowie ulicznym.

Skutek świetnego odwrotu Churchilla.

(§) Bruksela, 10 czerwca. B. angielski ambasador w Brukseli sir Lancelot Oliphant, który na polecenie Churchilla udzielił rządowi belgijskiemu genialnej rady ewakuowania belgijskiej ludności cywilnej, co pociągnęło tyle nieszczęść dla tej ludności, opuścił następnie Brukselę, aby schronić się w bezpiecznym miejscu.

Jednak tempo z jakim brytyjskie wyborowe pułki były pędzone przez wojska niemieckie, stało się za szybkie dla dyplomaty brytyjskiego. Skutek tego był ten, że pomiędzy rozbitkami angielskiego korpusu ekspedycyjnego znalazł się również ambasador W. Brytanji w rowie ulicznym ze swą żoną.

Ponieważ sir Lancelot Oliphant został schwytyany w przebiegu operacji wojskowych na terytorjum francuskim i wśród podejrzanych okoliczności, pozostaje jeszcze do zbadania kwestja, jaka rolę odegrał ten dyplomata angielski w pierwszej fazie wojny przedstawionej przez lorda

Derby angielskiej opinii jako „cudowne przedsięwzięcie”.

Hiszpanja bynajmniej nie stoi na uboku.

(:) Madryt, 10 czerwca. Naczelný redaktor dziennika „Informaciones” de la Serna opublikował artykuł wstępny pod tytułem „Wielka bitwa Hiszpanji”, w którym stwierdza, że Hiszpanja w chwili decydującej bitwy w Europie bynajmniej nie stoi na uboku.

W walce nowego, młodego światopoglądu, przeciwko staremu zmurszałym systemom, opartym na niesprawiedliwości, Hiszpanja zajęła już swoje stanowisko. Dzięki gen. Franco hiszpańskie porty śródziemnomorskie i atlantyckie stały się przedmiotami strażami nowego porządku w Europie.

Moskwa śledzi z napięciem walki na Zachodzie.

(:) Moskwa, 10 czerwca. Uwaga prasowy moskiewskiej oraz sowieckiej opinii publicznej koncentruje się coraz bardziej na działaniach wojennych na zachodzie.

Również w dniu dzisiejszym dzienniki na czele wszystkich doniesień z terenu boju przynoszą doniesienia niemieckie o zwycięskich operacjach niemieckich wojsk na południe od Sommy i kanału Aisne-Oise. Prasa ta podkreśla również z naciśnięciem komunikat niemieckiej komendy naczelnaj armji stwierdzający, że liczba jeńców na odcinku Dunkierki podwyższyła się do 88 tysięcy. Zatopienie nieprzyjacielskiego krażownika pomocniczego na półn-zach. od Irlandji przez niemiecką łódź podwodną oraz skuteczne zbombardowanie innego krażownika uważane jest tu za dowód, że Niemcy również na morzu trzymają dalej w swych rękach inicjatywę.

Represje policyjne we Francji trwają dalej.

(:) Genewa, 9 czerwca. W ramach zarządzonej przez żyda Mandla terrorystycznej akcji, na polecenie prefekta departamentu Sekwany i Oise, przeprowadzono w Wersalu, Argentessil i szeregu innych miast tego departamentu zakrojone na olbrzymią skalę nocne oblavy. W wyniku oblavy zatrzymano ogółem 5.612 osób cywilnych oraz 308 wojskowych. 142 osoby doprowadzono do komisariatów policji, a wiele aresztowano.

Pochwały szwedzkie pod adresem wojsk niemieckich.

(§) Sztokholm, 10 czerwca. Sprawozdawca frontowy „Svenska Dagblad”, który obecnie przebywa przy wojskach niemieckich na zachodzie, donosi swemu piśmie co następuje: „Każda poszczególne dywizja niemiecka zdaje się być zaopatrzona we wszelkie materiały, jakie przy każdej możliwej okazji okazały się konieczne. Są one „samowystarczalne”, a jedyną rzeczą, na którą nie są przygotowane to jest — odwrot”. Sprawozdawca stwierdza, że niekończące się kolumny wojsk maszerują śpiewając w kierunku frontu.

O ile generałowie francuscy nie będą w możliwości w ostatnim momencie zgotowania jakiejś wielkiej niespodzianki, należy przygotować się na to, że Niemcy będą się coraz bardziej zbliżali do Paryża.

W dalszym ciągu korespondent donosi, że na pewnym odcinku szosy długości kilkunastu kilometrów po obu stronach zaobserwował olbrzymie ilości francuskich i angielskich materiałów wojennych jak tanki, działa, samochody wszelkiego rodzaju, autobusy paryskie używane do transportowania wojsk oraz samochody różnych domów towarowych. Wszystkie te samochody leżały przeważnie zniszczone i rozbite pociskami.

